

**Wymagania edukacyjne z języka polskiego
na poszczególne oceny**

klasa V

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- w bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności z zakresu kształcenia kulturowego i językowego,
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych.
- poznaje życie kulturalne swojego regionu.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, określania głównej myśli utworu), czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę,
- rozpoznaje: wers, zwrotkę, rym, rytm, refren,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz, mit, ballada, fraszka oraz przysłowie,
- uzasadnia własne sądy, wyciąga trafne wnioski,
- zna terminy związane z teatrem i filmem (aktor, gra aktorska, reżyser, scenariusz, scenarzysta, scenograf, scenopis, kadr, kostium),
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- korzysta ze słownika języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz
- sprawnie czyta teksty cicho i głośno (odczytuje tekst nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukiwania i przetwarzania informacji, wyciągania wniosków na podstawie kilku przesłanek), czytając głośno, wyraziście, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora, podmiot liryczny, czytelnika, słuchacza),
- rozpoznaje elementy świata przedstawionego w baśni, legendzie, micie, balladzie i innych utworach narracyjnych,
- rozróżnia formy wypowiedzi w tekście: dialog, opis, opowiadanie,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, przenośnia (w tym personifikację i animizację), wyraz dźwiękonaśladowczy,
- ocenia zachowanie bohaterów,
- rozpoznaje gatunki literackie: baśń, bajka, opowiadanie, legenda, komiks, wiersz, mit, ballada, fraszka,
- odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np.: miłość-nienawiść, prawda-klamstwo, przyjaźń-wrogość, wierność-zdrada),
- wskazuje cechy utworu poetyckiego (budowa, podmiot liryczny),
- rozróżnia podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, przysłówki, spójnik, przyimek oraz określa formy fleksyjne odmiennych części mowy (np. przypadki rzeczownika, tryby czasownika),
- rozpoznaje w zdaniu główne części zdania: podmiot i orzeczenie oraz określenia: przydawka, dopełnienie, okolicznik,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- redaguje ramowy plan wydarzeń, planuje własną wypowiedź ustną i pisemną,
- wie, co to jest zdanie i równoważnik zdania, umie rozpoznać zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdanie złożone,
- rozróżnia i poprawnie zapisuje rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi (oznajmujące, pytające, rozkazujące),
- zna i stosuje w praktyce zasady ortograficzne pisowni wyrazów poznawanych w klasie IV i V,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję, komunikatywność przekazu,
- potrafi pracować ze słownikami języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz
- czyta sprawnie teksty cicho i głośno (odczytuje tekst na poziomie dosłownym oraz wyszukiwania i przetwarzania informacji i wyciągania wniosków na podstawie jednej przesłanki), czytając głośno, uwzględnia znaki interpunkcyjne,
- formułuje pytania do tekstu,
- rozpoznaje podstawowe środki artystyczne: epitet, porównanie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- dostrzega powtarzalność: układu zwrotek, liczby sylab w wersie, układ rymów,
- odróżnia części mowy odmienne i nieodmienne,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, kartka z pamiętnika, list prywatny, kartka, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka, sprawozdanie, streszczenie; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania,
- dostrzega potrzebę używania znaków interpunkcyjnych w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- zna zasady pisowni wyrazów,
- recytuje utwór poetycki, zwracając uwagę na tempo wypowiedzi.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- czyta sprawnie,
- rozumie pojęcia nadawca – odbiorca, narrator, podmiot liryczny,
- rozpoznaje elementy fantastyczne i realistyczne w utworach literackich,
- potrafi wskazać dialog w tekście, elementy opisu,
- zna i rozpoznaje epitety, porównania, cechy mitu,
- poprawnie używa form czasu, osoby i liczby oraz odmienia rzeczownik przez przypadki,
- podejmuje próby samodzielnego tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych,
- nazywa podstawowe części zdania, potrafi odnaleźć podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- zna podstawowe zasady ortograficzne,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza,
- potrafi pracować ze słownikiem ortograficznym.

Ponadto:

Na każdą ocenę wymagane jest przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przewidzianych do omówienia na lekcjach języka polskiego w klasie piątej.